

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА
ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ
В ЦИФРОВУ ЕПОХУ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 1

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 1. – 704 с.
ISBN 978-617-8763-15-2**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-15-2

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Зміст

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА СЕРГІЯ КІВАЛОВА	16
---	----

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> СПОРИ У СФЕРІ МЕДІА ТА ПРОБЛЕМА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ	18
<i>Тодошак Олег Володимирович</i> ЗМІНА ВИДУ ТА РОЗМІРУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИМ СУДОМ: МЕЖІ ДОПУСТИМОГО ВТРУЧАННЯ.	21
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> КАР'ЄРА ЯК БАГАТОВИМІРНЕ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ	25
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ПРАВОПОРУШЕННЯ В СФЕРІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.	29
<i>Голоядова Тетяна Олексіївна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ МЕТОДІВ ОПТИМАЛЬНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	32
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОБІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ.	34
<i>Закаленко Олена Василівна, Осадчий Анатолій Юрійович</i> АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОЗОВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ПРАВ, СВОБОД ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ В ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ	38
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> САМОКОРЕКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АКТА: ПРАВОВІ ФОРМИ ТА ОБМЕЖЕННЯ	40
<i>Негара Родіон Віталійович</i> АДМІНІСТРАТИВНІ АКТИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ВЕЛИКОЇ КІЛЬКОСТІ ОСІБ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ	44
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ЩОДО ПІДХОДІВ ДО ГРАДАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ АНТИДИСКРИМІНАЦІЙНИХ АКТИВ.	47
<i>Панфілов Олег Євгенович</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЮ ЮРИСДИКЦІЄЮ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	49
<i>Сідор Михайло Іванович</i> ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	53
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ» ТА «АНТИКОРУПЦІЙНА СУБ'ЄКТНІСТЬ»	57
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВА НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	60
<i>Глиняний Іван Володимирович</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.	63

Негара Родіон Віталійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
доктор філософії з галузі знань 08 «Право», доцент*

АДМІНІСТРАТИВНІ АКТИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ВЕЛИКОЇ КІЛЬКОСТІ ОСІБ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Адміністративні акти, що стосуються великої кількості осіб передбачаються положеннями Закону України «Про адміністративну процедуру» [1] (далі – Закон) як окремий їх вид. Таким чином, такі адміністративні акти безпосередньо стосуються публічних інтересів, але поряд з цим, залишаються спрямованими на вирішення конкретної справи та права та/або обов'язки конкретної особи (осіб) як будь-який інший адміністративний акт.

Загалом у положеннях Закону адміністративні акти, що стосуються великої кількості осіб приймаються за результатами адміністративної справи, що стосується великої кількості осіб. Неможливо не відмітити пов'язаність справ, що стосується великої кількості осіб та відповідно адміністративних актів, що стосуються великої кількості осіб, із публічними інтересами, які у положеннях Закону визначаються зокрема як важливі для великої кількості осіб інтереси та потреби (п. 6 ч. 1 ст. 2 Закону [1]). У науково-практичному коментарі до Закону зазначається, що прикладом адміністративних проваджень із великою кількістю осіб може слугувати, зокрема, надання дозволу на будівництво об'єктів підвищеної небезпеки в безпосередній близькості від населених пунктів, адже таке будівництво безпосередньо може вплинути на реалізацію конституційного права на безпечне довкілля мешканців відповідних територій [2, с. 337]. Тобто йдеться про цілком конкретні справи, які можуть одночасно зачіпати права та інтереси великої кількості осіб – жителів населених пунктів або їх окремих районів, а тому вимагають встановлення процедурних особливостей їх здійснення.

Першочергово слід зазначити, що поняття «велика кількість осіб» є оціночним, під яким у положеннях абз. 1 ч. 1 ст. 59 Закону запропоновано розуміти, як правило, більше 10 осіб [1]. Вживання у наведеному положенні вставного словосполучення «як правило» свідчить про можливість визнання «великою кількістю» і меншу кількість осіб, хоча вочевидь правозастосовна практика буде зведена до формального визначення 10 осіб як мінімально необхідної кількості для кваліфікації справи такою, що стосується великої кількості осіб. Поряд з цим, максимального значення великої кількості осіб не встановлено та, мабуть, і не може бути законодавчо визначено, оскільки практично неможливо передбачити кількісний склад учасників конкретної адміністративної справи. Це повністю узгоджується із тим, що адміністративні акти завжди спрямовуються на набуття, зміну, припинення чи реалізацію прав та/або обов'язків окремої особи (осіб) (п. 3 ч. 1 ст. 2 Закону). Водночас, конкретність особи (осіб), на

права та/або обов'язки якої (яких) спрямовується адміністративний акт, кількісного обмеження не містить, у зв'язку з чим фактично адміністративний акт може спрямовуватись на будь-яку кількість осіб, головне, щоб ці особи були персоніфіковані. Іншими словами адміністративні акти, що стосуються великої кількості осіб одночасно стосуються прав та/або обов'язків всіх і кожного із «великої кількості» таких осіб.

Формально адміністративним актам, що стосуються великої кількості осіб присвячено лише положення ч. 2 ст. 75 Закону, якими визначено, що такі адміністративні акти доводяться до відома осіб через офіційний веб-сайт адміністративного органу та/або шляхом публікації у друкованих медіа із зазначенням суті рішення, порядку ознайомлення з актом та порядку його оскарження [1]. Поряд з цим, у положеннях ч. 4 ст. 59 Закону передбачається, що про рішення, прийняте за результатами розгляду передбаченої частиною першою цієї статті справи, адміністративний орган повідомляє всім заінтересованим особам та громадськості [1], що, по-перше, вказує на те, що повідомляється про «усі» рішення, у тому числі процедурні, та, по-друге, про поширення цих рішень серед більш широкого кола осіб (не тільки заінтересованих осіб, а й громадськості). Окрім того, у другому реченні ч. 4 ст. 59 Закону додатково уточнено, що таке повідомлення може здійснюватися через медіа із зазначенням строків та порядку оскарження прийнятого рішення [1], що свідчить про неузгодженість із положеннями ч. 2 ст. 75 Закону.

Отже, особливістю адміністративних актів, що стосуються великої кількості осіб є встановлення спеціального порядку доведення їх до відома відповідних осіб, що вочевидь зумовлено необхідністю спрощення, оскільки звичайні способи доведення, зокрема вручення, надсилання поштою або на адресу електронної пошти, є, з одного боку занадто складними для застосування щодо великої кількості осіб та вимагають значного часу, а з іншого такими, що не завжди дозволяють охопити усіх осіб.

Важливе значення має визначення адміністративного акта таким, що стосується великої кількості осіб. Річ у тім, що не всі адміністративні акти, які стосуються прав та/або обов'язків десяти або більше осіб необхідно визнавати адміністративними актами, що стосуються великої кількості осіб. Для визначення адміністративного акта таким, що стосується великої кількості осіб важливим є момент коли стає відомо про його поширення на цих осіб. Якщо спрямування адміністративного акта на права та/або обов'язки великої кількості осіб стає відомо під час адміністративного провадження – адміністративний акт є таким, що стосується великої кількості осіб. У свою чергу, якщо вже після прийняття адміністративного акта виявляється, що він стосується прав та/або обов'язків великої кількості осіб – видова приналежність такого адміністративного акта не змінюється та передбачені положеннями Закону особливості адміністративного провадження справи, що стосується великої кількості осіб та відповідно до прийняття адміністративного акта і доведення його до відома таких осіб, не засто-

совуються. Іншими словами адміністративний акт, що стосується великої кількості осіб може бути прийнято виключно за результатами адміністративного провадження з розгляду та вирішення справи, що стосується великої кількості осіб. Таким чином, для визнання адміністративного акта таким, що стосується великої кількості осіб першочергове значення має визначення адміністративного провадження таким, що здійснюється у справі, що стосується великої кількості осіб та застосування особливостей, встановлених положеннями ст. 59 Закону.

Підсумовуючи викладене необхідно зазначити, що адміністративні акти, що стосуються великої кількості осіб є одним із законодавчо визначених видів адміністративних актів, які приймаються за результатами адміністративної справи, що стосується великої кількості осіб. Пов'язаність таких справ та прийнятих за результатами їх розгляду та вирішення адміністративних актів із публічними інтересами, зокрема важливими для великої кількості осіб інтересами та потребами, зумовлює встановлення спеціального порядку здійснення адміністративного провадження та доведення адміністративних актів до відома таких осіб. Встановлено, що прикладне значення має визначення адміністративного акта таким, що стосується великої кількості осіб. У зв'язку з цим, обґрунтовано, що адміністративним актом, що стосується великої кількості осіб є лише адміністративний акт, прийнятий за результатами розгляду та вирішення справи, що стосується цих осіб.

Список використаних джерел:

1. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. Дата оновлення: 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення 03.04.2026).

2. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративну процедуру» / за заг. ред. Тимощука В. П. Київ, 2023 545 с. URL: <https://www.rada.gov.ua/uploads/documents/74413.pdf> (дата звернення 03.04.2026).

Ключові слова: адміністративний акт, адміністративний акт, що стосуються великої кількості осіб, адміністративна процедура, адміністративне провадження, правове регулювання.

Key words: administrative act, administrative act concerning a large number of persons, administrative procedure, administrative proceedings, legal regulation.